

Senders de la Vall del Segadell

Itinerari : 3

Fonts del Segadell / Collada Verda

Pardines - L'Orri Vell - Fonts del Segadell - Collada Verda - Pardines

Centre Alpí Vall del Segadell

Ajuntament de Pardines

- ❖ Sigueu curosos amb l'entorn i el medi ambient.
- ❖ No abandoneu deixalles ni residus al llarg del recorregut.
- ❖ No trepitgeu plantes ni flors, ni molesteu els animals.
- ❖ Llegiu la informació, sobre el medi natural ó bé sobre el patrimoni cultural, continguda en els plafons que trobareu al llarg del camí.

Disseny i composició: Germà Alvarez / Rosa Soler

Ressenya i documentació: Francesc Ranchal i Germà Alvarez

Informació camí ramader: Francesc Ranchal

Cartografia: Ernest Serratosa

Base topogràfica propietat de l'Institut Cartogràfic de Catalunya,
disponible a www.ict.cat

Trobareu més informació i el track per GPS a
<http://www.valldelsegadell.com/pca/itSenders.htm>

Edició: Juny 2013

Dificultat:	Mitjana
Distància:	14,5 Kms
Desnivell acumulat:	478 mts.
Durada orientativa:	3:45 hores

Recorregut :

Pardines - cruïlla del Camí Ral - pont Margó - el Casot - Ermita de Santa Magdalena - Can Roca - Furanques - Cruïlla del Pou de Glaç - Collet de Puigllangort - Pla del Gorg - Plans de Pòrtolers - Fonts del Segadell - Collada Verda - Camí Ral - Pardines.

Ressenya :

Aquest és un itinerari de mitja / llarga durada, es a dir de quatre a cinc hores, sense cap dificultat específica. És un itinerari molt variat de mitja muntanya que transcorre per una diversitat paisatgística molt gran.

El primer tram és el típic d'anar a [Santa Magdalena](#), a partir d'aquí en enfilem passant per [Can Roca](#) cap a la muntanya del [Puigllangort](#), tot deixant a la dreta, dues cruïlles que ens portarien, la primera passat [Can Roca](#), cap al [Taga \(itinerari 9\)](#) i la segona, cap l'[estany de Can Roca](#) i el [pou de glaç \(itinerari 8\)](#). Aquest darrer lloc queda a 500 metres de la cruïlla i val la pena que hi dediquem una passejada d'anada i tornada per que el lloc s'ho val.

Un cop retornats al camí principal, ens enfilem cap al collet dels [Puigllangort](#) i la [cabana de l'Orri vell](#), on podem parar a fer un descans i una mossegada. A partir d'aquí és un camí molt aeri i poca pendent que ens portarà a les [Fonts del Segadell](#) i la [Collada Verda](#) tot passant pel l'[estany del Tarter](#). Un cop arribat a aquest indret, amb una magnífica vista sobre la vall de Camprodon i la [vall del Segadell](#), es retorna cap a [Pardines](#) seguint la ruta del l'antic [camí Ral](#) que unia les comarques de la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya.

Horari

1. 0:00 [Pardines](#): Sortim de la [Plaça del Pedró](#) i travessem el poble pel [carrer Major](#). Davant de [Cal Manel](#) trobem un pal indicador, el deixem a mà dreta i sortim per la pista que porta cap al cementiri, [Santa Magdalena](#) i Camprodon.

2. 0:06 A mà esquerra deixem una pista que porta cap al [Camí de la Rovira](#) i la [Ruta de les Mines](#).
3. 0:11 [Cruïlla del Camí Ral](#): Després de passar el cementiri i el [Torrent de la Pietat](#), arribem a una cruïlla on surten els camins següents (d'esquerra a dreta): [Camí Ral](#) cap a Camprodon, camí cap a [Santa Magdalena](#), [Puigsac](#) i el [Taga](#), corriol de baixada a [Can Baumes](#) i camí cap a [Vilaró](#). Aquest és el punt d'inici de l'[Itinerari 1-1](#).

Seguim recte pel camí cimentat.

4. 0:18 [Pont Margó](#): Creuem el [Riu Segadell](#) per un pontet amb baranes metàl·liques. A l'esquerra podem veure el salt del [Torrent del Vell Infern](#); quan hi ha aigua es força maco.
5. 0:22 [El Casot](#): Arribem a la sortida del camí del Casot (a la dreta), antic mas reedificat i habitat tot l'any. A mà esquerra surt l'antic camí de Santa Magdalena, seguirem per aquest camí.

En cas de que el camí no estigui practicable, es pot continuar per la pista cimentada. Cap al final de la corba, surt un altre corriol que també podem agafar, per a tallar camí.

Seguirem un tram de l'[antic camí de Santa Magdalena](#) (variant 1-1), sempre amunt, fins a tornar a trobar la pista cimentada, que ja no deixarem fins arribar al veïnat de [Puigsac](#).

6. 0:26 Tornem a sortir a la pista cimentada, seguim pujant.
A la primera corba que trobem, deixem a l'esquerra la sortida del darrer tram de l'[Itinerari 1-1](#), normalment en mal estat.
7. 0:32 [Puigsac](#): Arribem al veïnat per sota de l'[ermita de Santa Magdalena](#), que ens queda a l'esquerra. En arribar trobem un mapa de l'E.I.N. Serra Cavallera.

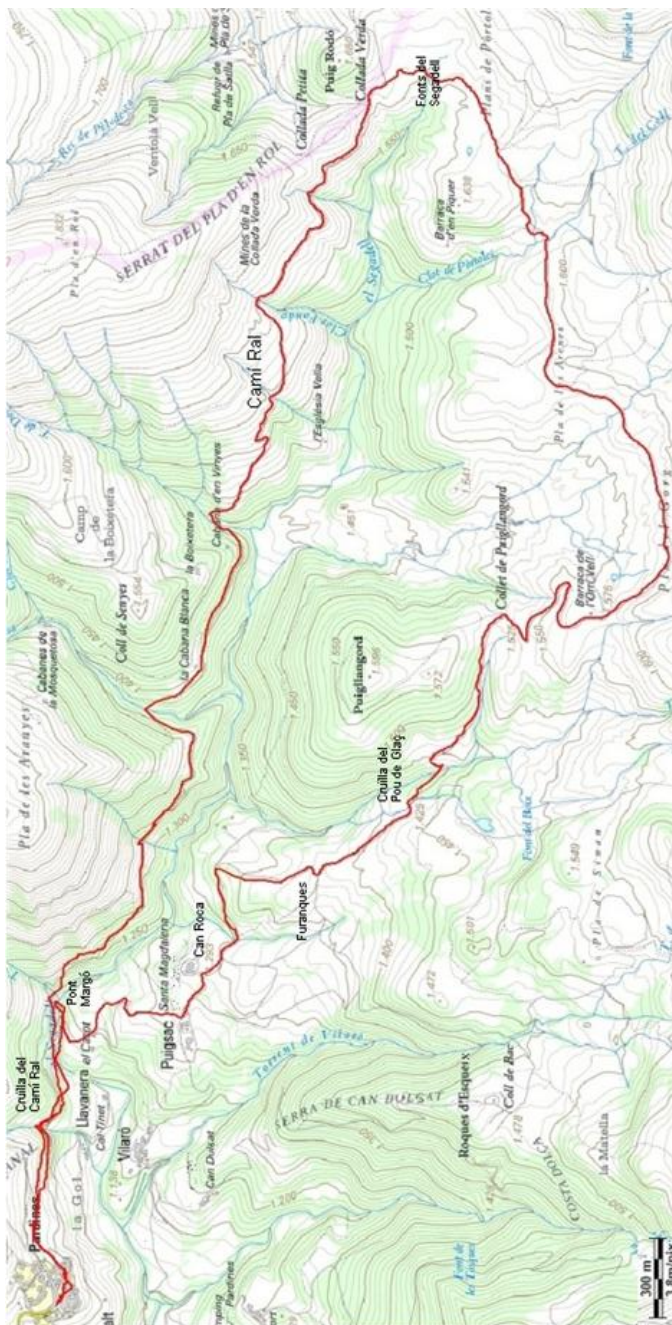
Girem a l'esquerra i seguim pujant per la pista cimentada.

8. 0:36 [Can Roca](#): S'acaba el pòrtland, deixem el mas a l'esquerra i seguim cap a la dreta, per una pista de terra.

Al cap de poca estona, deixem a mà dreta una pista que puja cap al [Taga](#); hi ha un pal indicador. Seguim recte, cap a l'[Orri Vell](#).

9. 0:51 **Furanques**: La pista fa un revolt pronunciat cap a l'esquerra. A mà dreta deixem un pàrquing per cotxes, on hi ha un cartell de l'E.I.N. Serra Cavallera.
10. 0:59 **Cruïlla del Pou de Glaç**: La pista es divideix en dos; la de la dreta porta cap al **Pla de l'Estany** i el **Pou de Glaç**, nosaltres seguim pel la de l'esquerra, cap a l'**Orri Vell**. A la bifurcació hi ha un pal indicador, amb explicacions del pou de glaç.
11. 1:14 **Collet de Puigllangort**: Som al capdamunt d'una forta pujada. Davant nostre s'obra el magnífic paisatge de la capçalera del Segadell. deixem una pista que baixa cap a l'esquerra i seguim pujant per la pista, que gira cap a la dreta.
12. 1:25 **Cabana de l'Orri Vell**: Antiga cabana, encara utilitzada pels pastors que pugem a cuidar els remats de vaques i cavalls. La deixem a l'esquerra i seguim endavant per la pista.
13. 1:32 **Pla del Gorg**: La pista ha girat cap a l'esquerra i s'encamina cap a la capçalera de la vall.
A la dreta, a uns 100 metres, sota mateix del **Puig Estela**, es pot veure el clot on es troba l'**Estany del Tarter**.
A l'esquerra, a uns 80 metres, hi ha la **Font Freda**, protegida per una tanca. Per veure-la cal baixar una mica pels terraplens.
També a la nostra esquerra, mirant cap el fon de la vall, podem veure la tanca que protegeix l'**Estany dels Barbs**, espai d'interès natural.
Seguim la pista, que a trossos es confon amb els prats. Cal seguir les roderes dels cotxes i uns senyals grocs.
14. 1:55 **Torrent del Coll**: La pista baixa cap un torrent que baixa del **Coll de Pal**. Travessat el torrent, les roderes marquen un corriol. Entrem en un zona de petits turons. El corriol va fent ziga-zagues, tot seguint les valls entre els turons.
En un punt, els senyals grocs giren cap a l'esquerra, per anar a la **Barraca d'en Piquer**; nosaltres deixem els senyals i seguim endavant.
15. 2:04 **Plans de Pòrtolers**: Al final dels turons, les roderes surten en un pla i giren cap a la dreta, nosaltres seguirem recte endavant, pel mig del prat.

Contemplant el paisatge d'esquerra a dreta podem veure els tres colls que tanquen la vall: la **Collada Verda**, el **Coll de Pòrtolers** (ambdós fronterers amb la Vall de Camprodon) i el **Coll de Pal** (al darrera hi ha Ogassa).

El pla acaba en una forta pendent. Davant nostre podem veure un grup de pins, cap al que ens hem de dirigir. No hi ha camí marcat, cal anar fent via, tenint en compte que travessem una zona que pot ser molt humida.

A l'esquerra dels pins hi ha una zona d'arbres, son les **Fonts del Segadell**.

16. 2:12 **Fonts del Segadell**: Arribats al grup de pins, trobarem un seguit de corriols de vaques, que van girant cap a l'esquerra, per tal de travessar el bosquet. Podem agafar qualsevol, però els de mes amunt passen per menys corrents d'aigua i fan de més bon seguir.

Dins del bosquet brollen diverses fonts i és tot ple de petits torrentets, que acaben ajuntant-se per a formar el **Riu Segadell**.

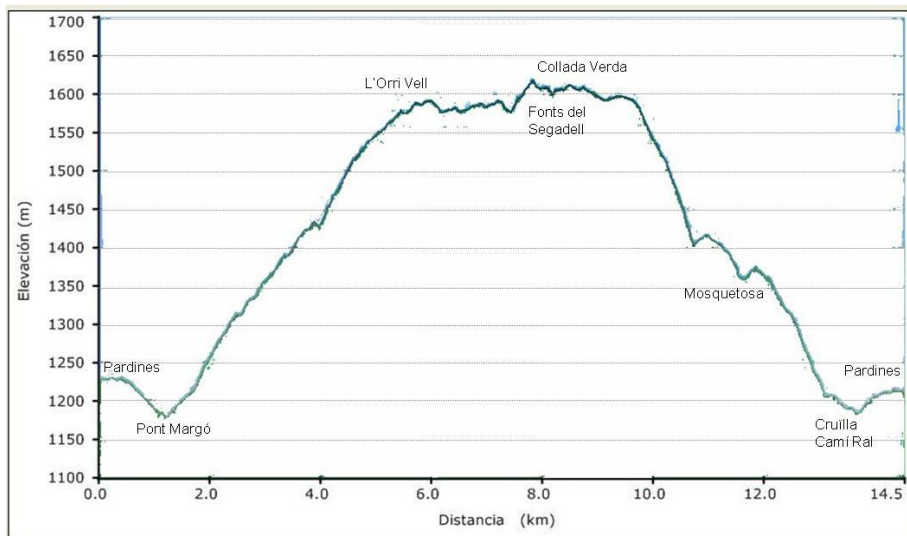
17. 2:22 **Collada Verda**: Sortits del bosc, tornem a trobar prats i corriols que ens porten fins aquesta collada, actualment protegida per unes tanques de fusta, tant per a controlar els remats, com per a evitar que els vehicles a motor es surtin del camí i facin malbé aquest espai natural.

Per la collada passa la pista que forma el **Camí Ral**, que uneix les valls de Ribes i Camprodon. Un pal indicador senyala els camins a seguir cap a l'Abella (a la dreta, travessant el coll) i **Pardines** (a l'esquerra, seguint la vall); nosaltres seguirem cap a **Pardines**, sempre seguint aquesta pista.

18. 2:32 **Mines d'Antimoni**: Un pal indicador, a la dreta del camí, ens senyala el camí de pujada cap a les antigues mines d'antimoni; es poden visitar.
19. 2:42 **Font de l'Arç**: A la dreta del camí, trobem una font feta amb una teula. Després de la font, la pista inicia una forta baixada amb dos revolts pronunciats.
20. 2:51 **Cruïlla de Prats**: Al final de la baixada forta la pista gira a l'esquerra i travessa un torrent. Abans del torrent, a mà esquerra surt un camí que porta cap a **Prats**. Hi ha dos pals indicadors. Nosaltres seguim cap a **Pardines**.

21. 3:03 **Torrent de Mosquetosa**: Aquest torrent normalment porta bastant d'aigua; el podem creuar per un pontet de troncs, situat a la dreta de la pista.
- Després del torrent, la pista torna a pujar; a mitja pujada deixem a mà dreta el camí de **Boixatera**, amb un pal indicador.
22. 3:14 **Les Fontanelles (La Fontanella)**: A la dreta del camí, sobre d'un petit terraplè, trobem una fonteta; hi ha un banc metàl·lic per poder seure una estona.
23. 3:33 **Fi del Camí Ral**: Arribem a una cruïlla de camins, tornem a ser al punt 3 d'aquest itinerari. Trobem la pista cimentada que va de **Pardines a Puigsac**; Girem cap a la dreta i seguim aquesta pista fins a **Pardines**, tornant pel mateix camí per on em iniciat l'excursió.
24. 3:44 **Pardines**: Arribem de la **Plaça del Pedró**.

Itinerari 3

CAMI RAMADER: BAIXADA A L'ALT EMPORDÀ I AL GIRONÈS

Queralbs- Collada Verda.

Es pujava pel Serradal de la Plana, i la Canya (o per Vinardell, Puig Cornadó i Plans de Pardines) fins a la Collada Verda.

Collada Verda - Coll del Sitjar o l'Apaiador

Cap al Coll de Pal,

mntanya de Fogonelles,

Palanca de Can "Beia" (si el riu baixava gros, es passava pel Pont de la Rocassa),

Creixenturri,

Coll del Sitjar (a vegades seguien fins a l'Apaiador)

Coll del Sitjar - Hostal de la Vall del Bac

Per la Serra de Malforat i "Ca Noba" fins a la plaça de la Vall del Bac (i dormien a l'hostal).

Des de l'Hostal del Bac, en lloc d'anar a trobar la carretera de Sant Jaume de Llerca, tenim referències de pastors que baixaven per Toralles, Puig Gavarrós, Palomeres, Plansesolles i Tortellà fins a Besalú.

Des de Besalú, un altre branc seguia per Dosquers, Crespià, Puig de les Forques, Pols, Borrassà, Vilamalla i Fortià fins a Castelló d'Empúries.

El camí que hem descrit anteriorment és el que molts ramaders anomenen el camí de les ovelles. Hi ha un altre gran camí cap a l'Empordà que és "el de les vaques" i que va més al nord, tocant la línia de la frontera amb França, pel pic de Bastiments, Serra de Costa Bona, coll d'Ares, coll de Malrem (on enforca el camí que ve de Setcases i el de Camprodon), Coma Negra, Albanyà, Sant Llorenç de la Muga i Terrades. Allà el camí es bifurca en dos ramals: un va per la Serra dels Aixarts, Pont de Molins, Peralada i Delfià, fins a Portbou; l'altre va, per Llers, Figueres i Vilabertran fins a Roses o, per Vilajuïga, fins a Sant Pere de Rodes i Cadaqués. També hi ha un branc que, en lloc de baixar cap Albanyà, segueix més al Nord, per Costoja, coll de Tapís, Maçanet de Cabrenys, Agullana i la Jonquera.

Nota 1: Per anar a trobar aquest camí del Nord, sabem de ramaders de la banda de Setcases que seguien les vies següents: a) Bac de Feitús, pla d'en Sala,, turó del Pontellí, can Rodó, can Bola, els Solans, per la carretera fins el pont de Rocabruna, Rocabruna, la Guardiola, collet de Bocabartella i coll de Malrem; b) muntanya de Tregurà (Creu de Fusta), closa sota el pont de Tregurà, per la carretera fins Camprodon, carretera cap a Rocabruna, can Pacal, camí vell de Font Rubí, carretera de Rocabruna i coll de Malrem.

Nota 2: Hi havia ramats catalans que anaven a passar l'estiu al costat francès (comuns de Mantet i Conflent) i que també utilitzaven aquest camí de més al Nord tal com relata Bosch de la Trinxeria (1889). L'itinerari seria Pleta de Callau, "Llano de Campmagre", coll del Pal, coll de Siern -i, sempre per la frontera amb França- coll de Pregon, coll d'Ares, coll de Bernardell, coll de Malrem... allà hi havia una carrerada cap a Bordellat i un camí de mules pel qual els ramats baixaven pel coll de Falgars i els precipicis de Talaixà fins a Tortellà, lloc de barreja i tria de ramats.

Nota 3: Amb un major nivell de detall, tinc referències que a coll de Maianell i el pla del Ral hi anaven a parar camins provinents de coma de Vaca, Pardines, serrat i Vilallonga. Del pla del Ral seguia el camí cap a collada Verda, plans de Portolers, coll de Pal, Gran Jaça, font del Botei, pla de Fogonella, pla d'en Plata, pont de can Beia i travessar el riu Ter...

